

Mobilsuli-kérdőív

1) Egy a korodnak megfelelő chatszobában vagy, valaki elkéri a telefonszámodat és a címedet. Mit teszel?

- a) Természetesen megadom.
- b) Csak a telefonszámomat adom meg.
- c) Nem adom meg egyiket sem.

Helyes válasz: c. Soha ne add ki a személyes adataidat egy ismeretlen személynek is.

2) Valaki arra kér a chaten, hogy küldj magadról egy fényképet, mert jobban meg akar ismerni téged. Mit teszel?

- a) Küldök neki egy képet, hiszen nekem is szimpatikus az illető.
- b) Megkérem, hogy küldjön ő egyet magáról, és ha tetszik, akkor én is küldök neki.
- c) Nem küldök képet.

Helyes válasz: c. Soha ne küldj magadról ismeretlen személyeknek képet magadról.

3) Chatelés közben valaki nagyon csúnya szavakkal illet téged. Mit teszel?

- a) Rögtön visszavágok neki.
- b) Megkérem, hogy kérjen bocsánatot.
- c) Nem szólok semmit, értesítem a moderátort.

Helyes válasz: c. Soha ne válaszolj sértő vagy durva üzenetekre, inkább értesítsd a moderátort, vagy szólj felnőttnek.

4) Megismerkedtél valakivel egy chatszobában, aki nagyon szimpatikus neked és találkozni akar veled. Mit teszel?

- a) Elmegyek a találkozóra.
- b) Nem megyek el a találkozóra.
- c) Jelzem neki, hogy a szüleimmel fogok elmenni a találkozóra.

Helyes válasz: c. Soha ne találkozz neten szerzett ismerősséggel, ha mégis, akkor csak szüleiddel együtt menj el a találkozóra.

5) Hiányos öltözetben pózolsz és készítesz magadról egy képet, amit fel akarsz tölteni a netre. Mit teszel?

- a) Feltöltöm, de csak a barátaim láthatják.
- b) Feltöltöm, de csak a barátom/barátnőm láthatja.
- c) Nem töltöm fel, mert könnyen rossz kezekbe kerülhet.

Helyes válasz: c. Sose tölts fel olyan képet, videót magadról, ahol hiányos öltözetben pózolsz, vagy túlzásba viszed a bulizást. Ha nem vagy biztos magadban, kérd ki szüleid véleményét.

6) A Facebookon ismerősnek jelöl egy általad nem ismert személy. Mit teszel?

- a) Azonnal visszajelölöm.
- b) Utánajárok, honnan ismerhetem.
- c) Nem jelölöm meg.

Helyes válasz: b. Ha ismeretlen személyek megjelölnek a Facebookon vagy más közösségi portálon, ne jelöld vissza azonnal, hanem nézz utána, hogy valóban ismered-e a személyt. Amennyiben nem, vagy úgy látod, hogy hamis profilon keresztül próbálnak közel férkőzni hozzád, ne jelöld vissza.

7) Ismerősöd, barátod az engedélyed nélkül töltött fel rólad fényképet a Facebookra. Mit teszel?

- a) Nem foglalkozom vele, úgy is tele van a Facebook a fényképeimmel.
- b) Megkérem az ismerősömet, hogy távolítsa el az engem ábrázoló fényképet.
- c) A Facebook beállításában letiltom a rólam megosztott fényképeket.

Helyes válasz: c. Gyakran előfordul, hogy engedélyünk nélkül képet töltenek fel rólunk a Facebookra, és minden erőfeszítésünk ellenére a megosztó személy nem hajlandó eltávolítani azt. Ilyenkor a legcélravezetőbb megoldás, ha a Facebook „Mások megosztásai” beállításban letiltod a rólad készült fényképeket.

8) A Facebookra belépve látod, hogy ismerőseid üzenőfala tele van személyes, néha már zavaró üzenetekkel, állapotfrissítésekkel. Te mit teszel?

- a) Én is kiírom, hogy éppen mit eszek, merre járok, kivel találkozom.
- b) Csak a barátomnak írok meg mindent privát üzenetben.
- c) Én ugyan nem írogatok mindenfélét, inkább majd személyesen.

Helyes válasz: c. Az állapotmegosztás ezen felül nem arra való, hogy minden lépésedről tájékoztasd a világot. Ez tényleg nem az a tér, ahol bizalmas infókat kell megosztani. Egy találka megbeszélésére, esetleg egy baráti csevejre teljesen alkalmas az üzenet vagy a „falra irkálás”. A többit pedig jobb személyesen megbeszélni.

9) A Facebookon kik láthatják a hozzászólásaidat, fényképeidet?

- a) Mindenki, más is így csinálja.
- b) Csak az ismerőseim és az ő ismerőseik.
- c) Csak az ismerőseim.

Helyes válasz: c. Facebook-profilunkon nem érdemes minden információt megosztani, ugyanis még bajba is kerülhetünk miatta, mivel ha nem megfelelőek biztonsági beállításaink, akkor adatainkhoz sokan hozzájuthatnak. A legjobb, ha csak az ismerőseid láthatják a megosztásaidat, ugyanis az ismerősök ismerőse már elég széles közönséget jelent, ahova olyan egyének is beletartoznak, akikkel te nem szeretnéd a kapcsolatot felvenni.

10) Milyen gyakran használod a Facebook helyek, bejelentkező alkalmazást és szoktál-e nyilvánosan check-inelni?

- a) Állandóan; jó, ha tudják a többiek, merre járok.
- b) Néha-néha, amikor szeretném, hogy a barátaim megtaláljanak.
- c) Soha nem használom, nem szeretném, ha tudnák, mikor merre járok.

Helyes válasz: c. Kapcsold ki a helymeghatározó szolgáltatásokat az okostelefonodon és azokat a szolgáltatásokat a Facebookon, amelyek eltárolják a koordinátáidat. Ha nem teszed, könnyen áldozattá válhatsz.

11) Tanórán az egyik osztálytársad mobillal felveszi a tanárt, majd feltölti a Facebookra, a többiek pedig sértő megjegyzéseket osztanak meg róla. Te mit teszel?

- a) Én is azonnal kommentelek, mert ezt így kell csinálni.
- b) Majd otthonról írok, amikor nem lát senki.
- c) Nem folyok bele, szólok a többieknek, hogy ők se tegyék.

Helyes válasz: c. Te sem örülnél annak, ha ugyanezt veled tennék a barátaid a tudtod nélkül, így te se tedd ezt! Egy ilyen cselekedettel akár egy életre „eláshatod magad”.

12) Iskolatársaid, ismerőseid rászálltak valakire az interneten, és folyamatosan zaklatják, lejáratják mindenki előtt. Te mit teszel?

- a) Én is beszálok, mert tök jó buli.
- b) Eolvasom a kommenteket és jókat röhögök rajtuk.
- c) Nem alázok meg senkit, nem veszek részt benne.

Helyes válasz: c. Mondj nemet az online zaklatásnak, ne keveredj bele soha ilyenbe, mert nagyon könnyen póruul járhatsz. Ne feledd, te is lehetsz áldozat! Szólj szüleidnek, ha ilyenrel találkozol.

13) Az üzenőfalodon megjelenik egy bejegyzés, amelyen a következő olvasható: „Ezt a videót 10 mp-nél tovább senki sem tudta megnézni!”. Mit teszel?

- a) Rákattintok és megnézem, én tovább fogom bírni.
- b) Továbbküldöm az ismerőseimnek, majd utánuk én is megnézem.
- c) Nem nézem meg, ez egy átverés.

Helyes válasz: c. Sose kattints olyan linkre, ami meghökkentő tartalmat vagy nézettségi adatokat ígér. Ezek mindig átverések, és előfordulhat, hogy kártékony kód akar települni a gépedre.

14) A Facebookon az a hír terjed, hogy a következő matekdoga elmarad a tanár betegsége miatt. Mit teszel?

- a) Megkönnyebbülök, félreteszem a matekot, és tovább netezek.
- b) Lájkolom a hírt, és továbbküldöm minden osztálytársamnak.
- c) Nem veszem be azt a kacsat, és biztos, ami biztos: készülök a dogára.

Helyes válasz: c. Az interneten nem minden az, aminek látszik, gyakran nagyon sok álhír, kacsa kering. A legtöbb hírnek érdemes utánanézni más oldalakon is, hogy valóban igazak-e.

15) Hogyan tudod ellenőrizni, milyen adatok találhatóak meg rólad a neten?

- a) Megnézem a Facebook-oldalamat.
- b) Megkérem a haverokat, nézzék meg, ki mit posztolt rólam.
- c) A böngésző keresőjébe beírom a nevem, esetleg az e-mail címem, és megnézem, mi található meg rólam.

Helyes válasz: c. Rendszeresen keress magadról adatokat az interneten! Nemcsak te, hanem mások is írhatnak, tölthetnek fel képet rólad a netre. Írd be a nevedet a különböző keresőprogramokba, és ellenőrizd, milyen adatok találhatóak meg rólad az interneten.

16) Mennyi jelszót használsz az interneten?

- a) Csak egyet, többet úgy sem tudok megjegyezni.
- b) Van néhány állandó jelszavam, azokat használom.
- c) Minden tevékenységhez más-más jelszót használok.

Helyes válasz: c. Érdemes minden internetes tevékenységhez (e-mail, közösségi portálok, regisztrációk stb.) más-más jelszót használni. Ha csak néhány állandó vagy egyetlen egy jelszót használunk mindenhez, nagyon könnyen nyitott könyv lehet mások számára a virtuális életünk – akár el is vehetik tőlünk.

17) Milyen gyakran változtatod a jelszavaidat?

- a) Soha, elég egyszer megjegyezni.
- b) Nagyon ritkán, talán évente egyszer.
- c) 2-3 havonta mindenképpen cserélek.

Helyes válasz: c. Gyakran változtasd meg a jelszavaidat, mert ezek is hamar „elavulnak”, kitudódnak.

18) Milyen egy jó jelszó szerinted?

- a) Egy jó hosszú mondat.
- b) A telefonszámom pont megteszi.
- c) Minimum 7 karakter hosszú, tartalmaz kis- és nagybetűket, számokat, valamint különleges karaktereket is (#&@_!).

Helyes válasz: c. Valóban, a jó jelszó minimum 7 karakter hosszú, tartalmaz kis- és nagybetűket, számokat, valamint különleges karaktereket is (#&@_!), és nem szerepel semmilyen szótárban.

19) Ismeretlen címzettől kapsz levelet, ami mellékletet is tartalmaz. Mit teszel?

- a) Megnyitom és megnézem, mi van benne, biztos fontos lehet.
- b) Csak elolvasom a fejléctet, de a mellékletet nem nyitom meg.
- c) Nem nyitom meg, azonnal törlöm.

Helyes válasz: c. Ne nyiss meg ismeretlen címről érkező leveleket, ne kattints rá a levélben kapott programokra!

20) Egyik barátod megkér, hogy a te e-mail címedről küldhessen sürgős levelet az ő ismerősének. Mit teszel?

- a) Átengedem neki a gépet, küldjön csak nyugodtan.
- b) Megkérem, diktálja az üzenetet, én pedig begépelem.
- c) Kijelentkezek és átadom neki a gépet, lépjen be a saját fiókjába.

Helyes válasz: c. Soha ne engedd, hogy mások írjanak a te nevedben levelet, jelszavadat ne add kölcsön, mindig jelentkezz ki a levelezőprogramból.

21) Az interneten böngészve olyan oldalra kerülsz, ahol nagyon olcsón kínálnak márkás termékeket, csak regisztrálni kell. Mit teszel?

- a) Azonnal regisztrálok az oldalra.
- b) Utánanézek az oldalnak, és szólok a szüleimnek.
- c) Üzenek a haveroknak, hogy milyen jó oldalt találtam.

Helyes válasz: b. A csalók gyakran készítenek olyan oldalakat, ahol márkás termékeket kínálnak nagyon alacsony áron, hogy a regisztrációkor megadott adataikkal visszaéljenek. Legyen mindig gyanús, ha valami túlságosan is olcsó a bolti árhoz képest.

22) Az interneten barangolva felnőtteknek szóló tartalomra bukkansz. Mit teszel?

- a) Rákattintok az „Elmúltam 18 éves” gombra, és belépek.
- b) Rákattintok a „Nem vagyok 18 éves” gombra, és elhagyom az oldalt.
- c) Szólok szüleimnek, és megkérdem, hogy mit tegyek.

Helyes válasz: b. A felnőtteknek szóló tartalmak kizárólag felnőtteknek szólnak, és nem gyerekeknek valók! Ne próbálj nagyknak tűnni, csak azért mert felnőttek adod ki magad, olyan dolgokat is láthatsz, ami egész életeden végigkísérhet.

23) Ismerősöd ajánl egy letöltőoldalt, ahol rengeteg film, zene, játék és egyéb program található. Mit teszel?

- a) Azonnal meglátogatom az oldalt, és beregisztálok.
- b) Barátokkal közösen beregisztálunk, így mindenki tud tölteni egy bejelentkezéssel.
- c) Gyorsan elfelejtem az oldalt, nem akarok illegálisan letölteni.

Helyes válasz: c. Zene, film, játék, program stb. letöltése, letöltésének felajánlása vagy e tartalmak feltöltése, fájlcserező programokon való megosztása a jogtulajdonos(ok) beleegyezése nélkül tilos! Az illegálisan feltöltött tartalmak letöltése szintén illegális.

24) Az internetszolgáltatótól levelet kapsz, amiben arra kérnek, hogy adategyeztetés céljából add meg a neved, a felhasználóneved, valamint a jelszavadat, különben kikapcsolják a netet. Mit teszel?

- a) Azonnal válaszolok a levélre, nekem kell a net.
- b) Szólok a szüleimnek, és felhívjuk a szolgáltatót.
- c) Nem reagálok a levélre, a szolgáltató ilyet nem tesz.

Helyes válasz: c. Szolgáltatók, cégek stb. nem küldenek olyan leveleket, amiben az ügyfelek személyes adatait kérik adategyeztetés céljából. Légy bizalmatlan az ilyen levelekkel szemben!

25) Szüleid vesznek egy wifis routert otthonra, hogy a lakás bármely szegletéből tudjatok netezni, akár PC-vel, akár lappal vagy mobillal. Mit teszel?

- a) Rögtön összeszerelem, bekapcsolom és használom.
- b) Megváltoztatom az admin jelszót, és a gyári beállításokkal használom.
- c) Teljesen átkonfigurálom a routert, hogy illetéktelenek ne tudják használni.

Helyes válasz: c. Minden újonnan beszerzett eszköz alapbeállításait meg kell változtatni. Legfontosabb a hozzáférési jelszó lecserélése. Wifis eszközöknél pedig a legerősebb kódolást érdemes használni, erős jelszóval védve.